

Parlamentul
Republicii Moldova

DEȚ-01 nr. 131
21 martie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Anexei nr.2 din Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (nr. 85 din 15.03.2024)

Direcția generală juridică a examinat, *în mod prioritar*, proiectul de lege nominalizat în titlu, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și a prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea Anexei nr.2 din Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, în sensul abrogării lit. a) din pct.1 a Anexei nr.2 din Lege, care reglementează obligația proprietarilor de terenuri cu destinație agricolă, cu excepția grădinilor și loturilor pentru legumicultură, indiferent de faptul dacă au dat sau nu aceste terenuri în arendă sau folosință pe bază de contract, de a achita primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, în mod individual.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, iar domeniul reglementat este de competența exclusivă a Parlamentului, în corespundere cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Potrivit Notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în vederea excluderii obligativității de plată a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, în mod individual, a proprietarilor de terenuri cu destinație agricolă care sunt plecați peste hotarele țării și fac dovada aflării peste hotare o perioadă mai mare de 183 de zile calendaristice în cursul anului bugetar.

5. Cu referire la impactul economico-financiar, conform Notei informative implementarea proiectului nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. La acest aspect reținem că, modificările propuse vizează excluderea unei categorii de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, or faptul dat, va avea totuși impact financiar în sensul micșorării veniturilor bugetare. În situația de referință, atenționăm asupra necesității respectării prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, a Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art. 131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și ale art. 58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, potrivit căroră *proiectul de lege poate fi adoptat doar în condițiile acceptării prealabile de către Guvern.*

6. Adicional, deși în nota informativă se menționează despre elaborarea prezentului proiect de act normativ în colaborare cu reprezentanții Ministerului Sănătății și a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, menționăm că în vederea respectării prevederilor art. 21 alin. (1) lit. e) și art. 32 alin.(1) din Legea nr.100/2017, proiectul de lege necesită a fi supus avizării de către Ministerul Sănătății (pct. 7 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, aprobat prin HG nr. 148/2021). De asemenea, este importantă opinia Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, reieșind din prevederile art.31 alin.(3) și art. 61 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

II. Obiecții de conținut și tehnico-legislative

1. Proiectul de act normativ propune abrogarea lit. a) din pct. 1 din Anexa nr.2 din Legea nr. 1593/2002, în sensul excluderii proprietarilor de terenuri cu destinație agricolă, cu excepția grădinilor și loturilor pentru legumicultură, indiferent de faptul dacă au dat sau nu aceste terenuri în arendă sau folosință pe bază de contract, din categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, în mod individual.

2. În atare circumstanțe, în rezultatul abrogării normei menționate, constatăm că proprietarii de terenuri cu destinație agricolă, nu vor fi reglementați ca categorie distinctă de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, în mod individual, însă, în cazul aflării acestora în Republica Moldova pentru o perioadă de cel puțin 183 de zile (pe parcursul anului bugetar), ei se vor încadra în categoria de plătitori reglementați la pct.3 din Anexa nr. 2 din Legea vizată (*în situația în care nu fac parte, concomitent, din alte categorii de plătitori menționați la Anexa nr. 2 din Legea respectivă*). Drept urmare, în anul 2024, persoanele menționate:

- în cazul în care vor reuși să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în termen de până la data de 31 martie curent, cuantumul acesteia va fi de 2028 de lei, în loc de 1014 lei după cum prevede Legea în prezent, iar,

- în cazul depășirii termenului de 31 martie 2024, în temeiul alin.(7) art.4 din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2024 nr.420/2023,

vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime de 12636 de lei.

Per a contrario, persoanele- proprietari de terenuri cu destinație agricolă aflați peste hotarele Republicii Moldova pe o perioadă mai mare de 183 de zile calendaristice în cursul anului bugetar, care nu se încadrează, concomitent, în alte categorii de plătitori menționați la Anexa nr. 2 din Legea nr.1593/2002, urmare abrogării lit. a) din pct. 1 din Anexa nr.2 din Legea nr. 1593/2002, vor fi exonerati de *obligativitatea* achitării primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, în mod individual.

3. În context, considerăm că abrogarea lit. a) din pct. 1 din Anexa nr.2 din Legea nr. 1593/2002 este inoportună. Or, efectul modificărilor propuse constă în favorizarea proprietarilor de terenuri cu destinație agricolă care se află peste hotarele Republicii Moldova pe o perioadă mai mare de 183 de zile în cursul anului bugetar, sub aspectul excluderii obligativității de plată a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală obligatorie, în detrimentul proprietarilor de terenuri cu destinație agricolă aflați pe teritoriul Republicii Moldova, care vor achita un cuantum mai mare al primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în raport cu mărimea acesteia stabilită de legislația în vigoare.

4. În acest context, sugerăm reexaminarea Art. I, astfel ca categoria: *proprietarii de terenuri cu destinație agricolă, cu excepția grădinilor și loturilor pentru legumicultură, indiferent de faptul dacă au dat sau nu aceste terenuri în arendă sau folosință pe bază de contract*, să nu fie exclusă din lista categoriilor de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, și care conform Legii beneficiază de reducere considerabilă la achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în raport cu alte categorii.

Iar, în cazul susținerii propunerii legislative de către Guvern, considerăm oportun a fi identificată o soluție adecvată care ar reglementa expres *”excepția de la obligația de plată a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă de către persoanele - proprietari de terenuri cu destinație agricolă, cu excepția grădinilor și loturilor pentru legumicultură, indiferent de faptul dacă au dat sau nu aceste terenuri în arendă sau folosință pe bază de contract, care fac dovada aflării peste hotarele Republicii Moldova o perioadă mai mare de 183 de zile calendaristice în cursul anului bugetar”*.

5. În altă ordine de idei, referitor la excluderea caracterului obligatoriu de plată a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală a proprietarilor de terenuri cu destinație agricolă aflați peste hotarele țării menționăm că, în Republica Moldova sistemul medical funcționează în baza asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Potrivit prevederilor Legii nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, se organizează și funcționează având la bază mai multe principii, printre care enumerăm: principiul

unicității, principiul egalității, principiul solidarității, principiul obligativității, principiul contributivității și principiul repartiției.

În context, Curtea Constituțională în Hotărârea sa nr.18 din 19 iunie 2015 s-a expus că, *principiul obligativității asigurării și principiul solidarității sunt esențiale pentru acest sistem și se manifestă prin faptul că întreaga societate trebuie să contribuie la protejarea sănătății populației (pct.52). La fel, s-a reiterat că, obligația de contribuție la fondul asigurărilor de sănătate izvorăște din principiul solidarității, pe care se întemeiază sistemul public de asigurări sociale, ca o manifestare a statului social (pct.71).*

Prin urmare, considerăm că modificările propuse contravin principiilor și normelor legale în vigoare, care reglementează expres caracterul obligatoriu și solidar al participării la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.

6. Sub alt aspect, menționăm că abrogarea normei vizate implică operarea modificărilor cadrului normativ conex (ex: Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2024 nr.420/2023).

7. În vederea respectării normelor de tehnică legislativă, în dispoziția **Art. I**, sursa de publicare se va indica astfel ”(*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.18-19, art. 57*)”.

8. Referitor la intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial, expunem că art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 prevede că, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Alin.(3) al articolului menționat supra prevede expres cazurile în care poate fi stabilită o altă dată de intrare în vigoare a actelor normative. Remarcăm că, nota informativă nu cuprinde circumstanțe/argumente care impun urgentarea intrării în vigoare a proiectului de lege.

În concluzia celor expuse, relevăm că propunerea legislativă urmează a fi revăzută prin prisma obiecțiilor formulate în prezentul aviz.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală